

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تحلیل گزارش طرح شاخص مدیران خرید

فروردین ۱۴۰۴

مرکز پژوهش و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع،

معادن و کشاورزی اصفهان

فهرست

۳	معرفی شامخ.....
۴	بررسی نتایج برآورد شامخ کل اقتصاد در فروردین ماه ۱۴۰۴.....
۷	بررسی نتایج برآورد شامخ بخش صنعت در فروردین ۱۴۰۴.....

معرفی شامخ

شامخ که مخفف شاخص مدیران خرید PMI^۱ می باشد، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش های صنعت و خدمات ارائه می دهد. این شاخص برای حدود ۲۹,۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می شود. در ادامه در جدول شماره (۱) توضیح می دهیم که مقادیر این شاخص معرف چه مفهومی هستند.

جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص مدیران خرید

شرح	مقدار	توضیحات
حداکثر میزان ممکن	۱۰۰	نشان دهنده کاملاً بهتر شدن شرایط اقتصاد کلان
حداقل میزان ممکن	صفر	نشان دهنده کاملاً بدتر شدن شرایط اقتصاد کلان
مقدار متوسط	۵۰	شرایط عادی اقتصاد کلان (نه رونق نه رکود)
شامخ کل اقتصاد فروردین ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)	۴۸.۴	شرایط رکودی
شامخ بخش صنعت فروردین ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)	۵۰.۸	شرایط رونق

در محاسبه شاخص مدیران خرید ۱۲ مولفه مورد توجه قرار گرفته می گیرد که در جدول شماره (۲) معرفی می شوند.

جدول (۲): مؤلفه های موثر بر مقدار شاخص مدیران خرید

مؤلفه های اصلی	وزن	مؤلفه های کمکی
میزان تولید محصول یا ارائه خدمت	۲۵٪	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
میزان سفارشات جدید مشتریان	۳۰٪	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل
سرعت انجام و تحویل سفارش	۱۵٪	میزان صادرات کالا یا خدمات
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۱۰٪	قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۲۰٪	مصرف حامل های انرژی
		میزان فروش کالاها یا خدمات
		انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

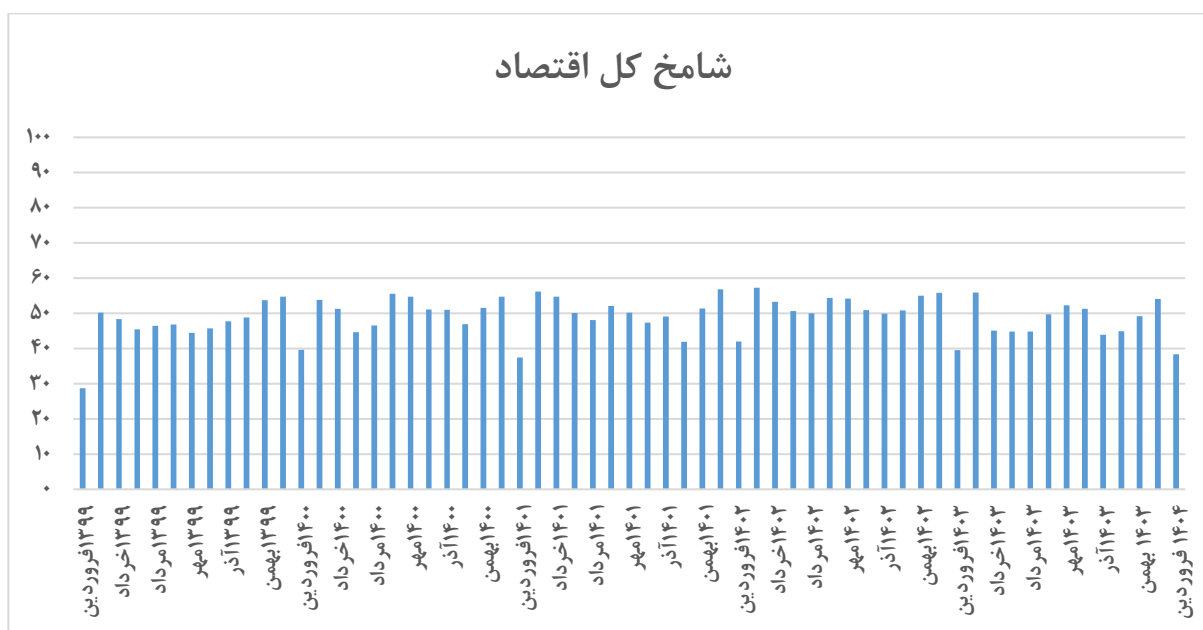
^۱ Purchasing Managers' Index

بررسی نتایج برآورد شامخ کل اقتصاد در فروردین ماه ۱۴۰۴

وضعیت شاخص مدیران خرید از فروردین ۱۳۹۹ تا فروردین ۱۴۰۴ در نمودار (۱) گزارش شده است. بر اساس این نمودار میانگین عدد شامخ کل اقتصاد (فصلی نشده) در ایران طی این بازه زمانی برابر ۴۹.۱۲ بوده است که نشان دهنده شرایط رکودی اقتصاد می باشد.

نمودار (۱): وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد از فروردین ۱۳۹۹ تا فروردین ۱۴۰۴

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

آخرین نظرسنجی انجام شده در خصوص ایران، نشان می دهد که شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در فروردین ۱۴۰۴، معادل ۳۸.۴ محاسبه شده است و پس از تعدیل فصلی برای فروردین ۱۴۰۴ معادل ۴۸.۴ برآورد شده است و برای پنجمین ماه متوالی در وضعیت رکود قرار داشته است.

در محاسبه شاخص مدیران خرید ۱۲ مولفه میزان تولید محصول یا ارائه خدمت، میزان سفارشات جدید مشتریان، سرعت انجام و تحویل سفارش، موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده، میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی، قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده، موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل، میزان صادرات کالا یا خدمات، قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده، مصرف حامل های انرژی، میزان فروش کالاها یا خدمات و انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده مورد توجه قرار گرفته است.

جدول (۳): شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در سه ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۴

شاخص		تعدیل فصلی نشده			تعدیل فصلی شده ^۱		
		بهمن ۱۴۰۳	اسفند ۱۴۰۳	فروردین ۱۴۰۴	بهمن ۱۴۰۳	اسفند ۱۴۰۳	فروردین ۱۴۰۴
مؤلفه های اصلی	شامخ کل اقتصاد	۴۹.۲	۵۴.۱	۳۸.۴	۴۶.۴	۴۸.۷	۴۸.۴
	میزان تولید محصول یا ارائه خدمات	۵۱.۱	۵۷.۹	۳۱.۶	۴۶.۲	۴۸.۶	۵۰.۳
	میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۷.۲	۵۴.۸	۳۴.۷	۴۲.۱	۴۸.۶	۴۷.۵
	سرعت انجام و تحویل سفارش	۴۹.۰	۵۶.۵	۴۲.۱	۴۸.۶	۵۲.۰	۴۹.۱
	موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۷.۴	۵۱.۵	۴۶.۱	۴۷.۶	۴۶.۷	۵۰.۲
	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۱.۰	۴۷.۶	۴۵.۷	۵۱.۰	۴۷.۶	۴۵.۷
مؤلفه های کمکی	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۸۴.۴	۷۴.۸	۷۰.۱	۸۴.۴	۷۴.۸	۷۰.۱
	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل	۴۵.۰	۴۶.۱	۴۹.۰	۴۵.۰	۴۶.۱	۴۹.۰
	میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۸.۶	۴۷.۴	۳۹.۵	۴۷.۶	۴۵.۴	۴۴.۸
	قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده	۶۸.۷	۶۲.۶	۵۹.۹	۶۸.۷	۶۲.۶	۵۹.۹
	مصرف حامل های انرژی	۵۶.۸	۴۸.۰	۳۵.۲	۵۲.۸	۵۲.۰	۵۴.۲
	میزان فروش کالاها یا خدمات	۵۱.۴	۶۳.۶	۳۳.۸	۴۶.۲	۵۴.۲	۵۰.۱
	انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۴۶.۷	۲۹.۰	۶۶.۹	۴۹.۲	۵۱.۳	۵۲.۳

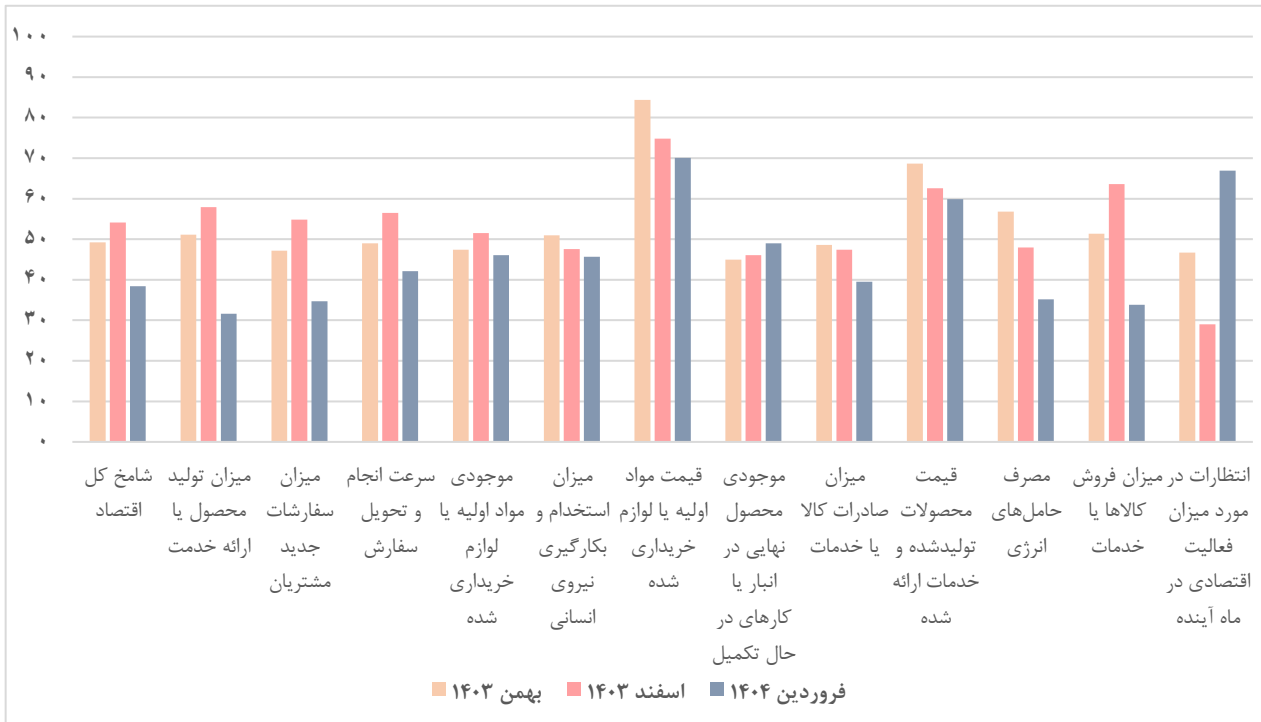
منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

در نمودار ۲ و ۳ وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد به تفکیک مؤلفه های اصلی و کمکی به صورت تعدیل فصلی نشده و تعدیل فصلی شده گزارش شده است.

^۱ تعدیل فصلی یا فصل زدایی یک روش آماری برای حذف مؤلفه فصلی یک سری زمانی است و معمولاً زمانی انجام می شود که بخواهیم روند و انحرافات چرخه ای از روند یک سری زمانی را مستقل از مؤلفه های فصلی آن تحلیل کنیم. مؤلفه فصلی بخشی از یک سری زمانی است که در آن داده ها تغییرات منظم و قابل پیش بینی را که منطبق بر فواصل زمانی تقویمی منظم و دارای الگوی تکراری (مانند ماه ها یا سال مالی) است، تجربه می کنند.

نمودار (۲): وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در سه ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

بر اساس نمودار ۳:

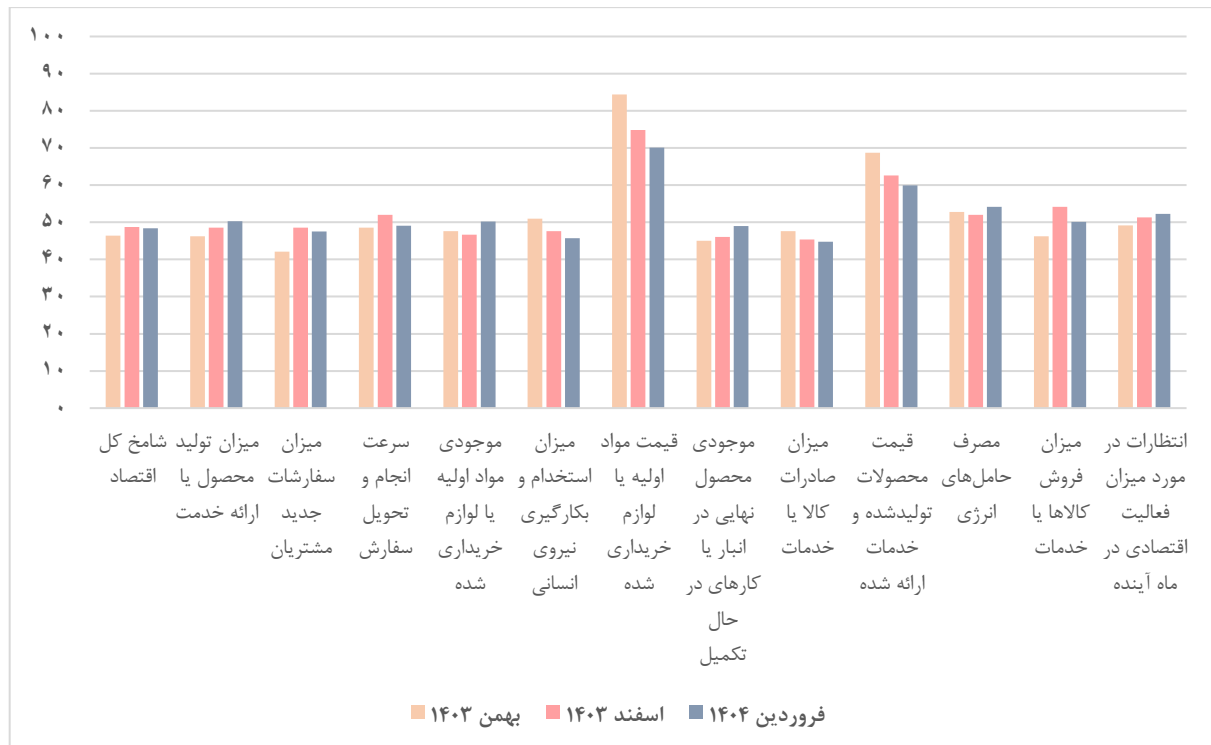
پس از چهار دوره متوالی که مؤلفه‌های «میزان تولید محصول یا ارائه خدمات» و «موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده» در وضعیت رکود قرار داشته‌اند، در فروردین ماه ۱۴۰۴، به ترتیب معادل ۵۰.۳ و ۵۰.۲ برآورد شده است که نشان دهنده بهبود نسبی این دو مؤلفه می‌باشد.

مؤلفه «میزان سفارشات جدید مشتریان» معادل ۴۷.۵ برآورد شده است و برای پنجمین ماه متوالی در وضعیت رکود قرار گرفته است.

مؤلفه «میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی» برای دومین ماه متوالی و مؤلفه «میزان صادرات کالا یا خدمات» برای ششمین بار همچنان در وضعیت رکود قرار دارند.

نمودار (۳): وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در سه ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

بررسی نتایج برآورد شامخ بخش صنعت در فروردین ۱۴۰۴

جدول (۴) نتایج آخرین نظرسنجی انجام شده در خصوص شاخص مدیران خرید در بخش صنعت را نشان می‌دهد. شاخص مدیران خرید در این بخش در فروردین ۱۴۰۴، معادل ۳۴.۵ محاسبه شده است که نسبت به ماه قبل (۵۴.۴) کاهش قابل توجهی داشته است، اما پس از تعدیل فصلی برای فروردین ۱۴۰۴ معادل ۵۰.۸ برآورد شده است. مقدار این شاخص اگر چه نسبت به ماه قبل (۵۰.۴) اندکی افزایش داشته است اما همچنان در محدوده مرزی ۵۰ قرار دارد.

در محاسبه شاخص مدیران خرید ۱۲ مولفه میزان تولید محصولات، میزان سفارشات جدید مشتریان، سرعت انجام و تحویل سفارش، موجودی مواد اولیه خریداری شده، میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی، قیمت خرید مواد اولیه، موجودی محصول نهایی در انبار، میزان صادرات کالا، قیمت محصولات تولیدشده، مصرف حامل‌های انرژی، میزان فروش محصولات و انتظارات تولید در ماه آینده مورد توجه قرار گرفته است.

جدول (۴): شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در سه ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۴

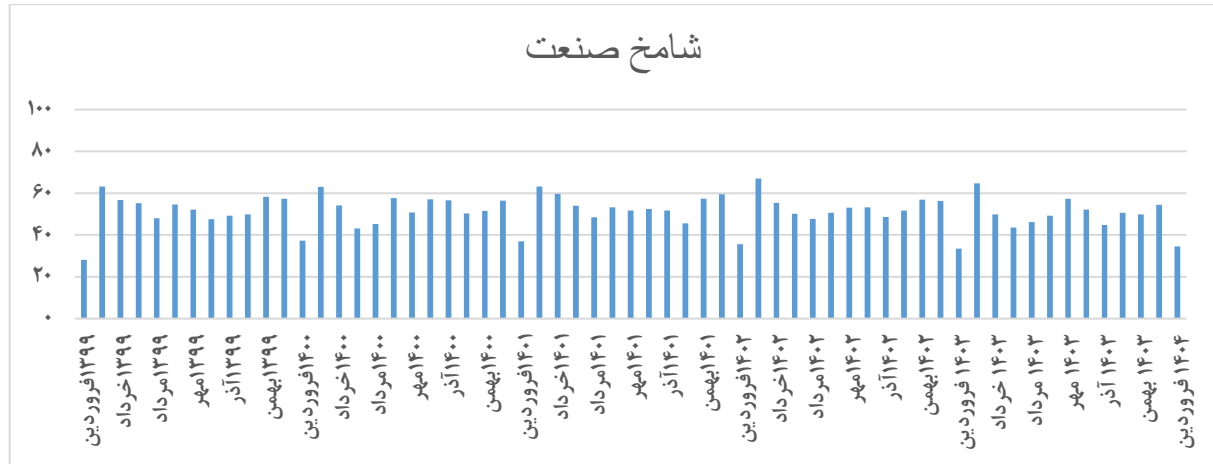
تعدیل فصلی نشده			تعدیل فصلی شده			شاخص	
فروردین ۱۴۰۴	اسفند ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۳	فروردین ۱۴۰۴	اسفند ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۳		
۵۰.۸	۵۰.۳	۴۶.۷	۳۴.۵	۵۴.۴	۴۹.۹	شامخ کل صنعت	مولفه های اصلی
۵۰.۵	۴۸.۸	۴۷.۳	۲۴.۹	۵۳.۳	۵۰.۸	میزان تولید محصولات	
۴۸.۲	۴۹.۹	۴۳.۶	۲۷.۴	۵۹.۰	۵۱.۴	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۵۶.۹	۵۵.۷	۵۱.۴	۴۳.۵	۶۰.۴	۵۲.۸	سرعت انجام و تحویل سفارش	
۴۹.۴	۴۷.۱	۴۴.۰	۴۳.۰	۴۹.۸	۴۳.۸	موجودی مواد اولیه خریداری شده	
۵۱.۰	۵۰.۰	۴۸.۵	۴۶.۳	۴۶.۹	۴۷.۳	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۷۴.۳	۷۶.۶	۷۷.۰	۷۴.۳	۸۴.۴	۸۹.۵	قیمت خرید مواد اولیه	مولفه های کمکی
۵۵.۶	۴۸.۸	۴۹.۰	۵۲.۸	۴۱.۱	۴۷.۶	موجودی محصول نهایی در انبار	
۴۸.۷	۴۵.۸	۴۵.۸	۴۱.۵	۴۹.۷	۴۸.۶	میزان صادرات کالا	
۶۴.۴	۶۶.۹	۶۹.۱	۶۴.۴	۶۶.۹	۶۹.۱	قیمت محصولات تولید شده	
۴۸.۳	۵۶.۰	۵۰.۹	۲۶.۹	۵۵.۸	۵۴.۰	مصرف حامل های انرژی	
۴۷.۰	۴۹.۷	۴۵.۶	۲۲.۶	۶۰.۳	۵۲.۵	میزان فروش محصولات	
۶۱.۵	۶۰.۲	۵۴.۵	۷۶.۶	۳۷.۳	۵۴.۹	انتظارات تولید در ماه آینده	

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

وضعیت شاخص مدیران خرید بخش صنعت از فروردین ۱۳۹۹ تا فروردین ۱۴۰۴ در نمودار (۴) گزارش شده است. بر اساس این نمودار میانگین عدد شامخ در ایران طی این بازه زمانی برابر ۵۱.۳۸ بوده است که نشان دهنده شرایط رونق اقتصاد می باشد.

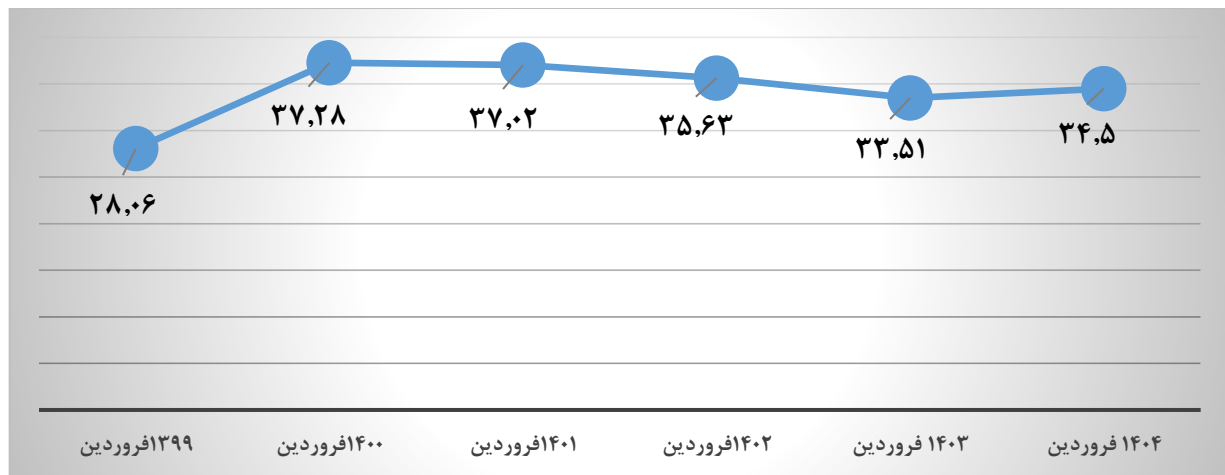
نمودار (۴): وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت از فروردین ۱۳۹۹ تا فروردین ۱۴۰۴

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

نمودار (۵) داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت در فروردین ماه طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۴ را گزارش می‌کند که عدد شاخص تعدیل فصلی نشده از ۲۸.۰۶ در فروردین ۱۳۹۹ به ۳۴.۵ در فروردین ۱۴۰۴ رسیده است و نشان می‌دهد شامخ در این بخش همچنان در وضعیت رکود قرار دارد اما بطور نسبی رو به بهبود بوده است.

نمودار (۵): وضعیت شاخص مدیران بخش صنعت در فروردین ماه طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۴

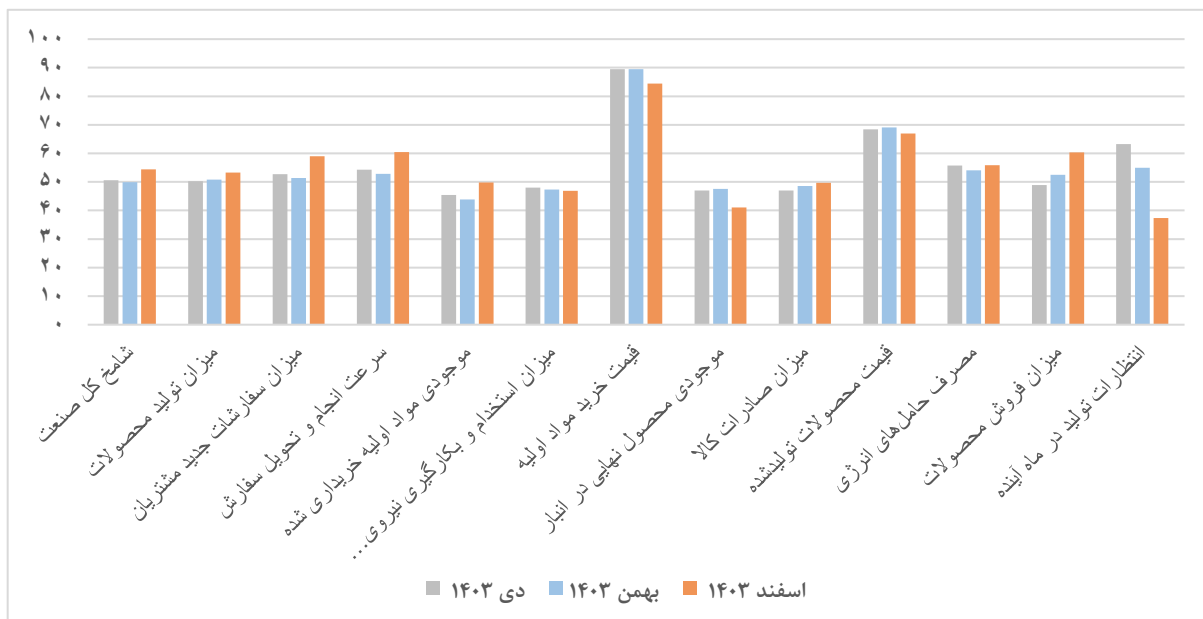

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

در نمودار ۶ و ۷ وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت به تفکیک مولفه‌های اصلی و کمکی به صورت تعدیل فصلی نشده و تعدیل فصلی شده گزارش شده است.

نمودار (۶): وضعیت شاخص مدیران خرید بخش صنعت در سه ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

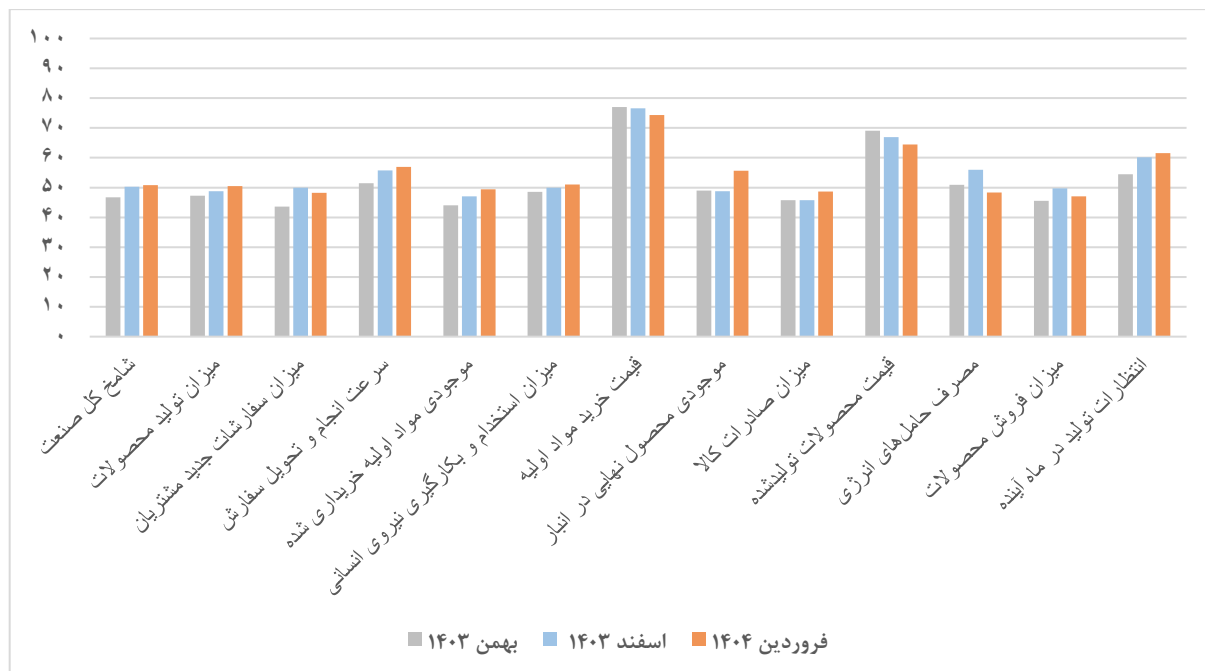
بر اساس نمودار ۷:

در فروردین ماه پس از تعدیل فصلی تنها یک مؤلفه از پنج مؤلفه اصلی در مقایسه با ماه قبل کاهش داشته است. آن مؤلفه «میزان سفارشات جدید مشتریان» می‌باشد که معادل ۴۸.۲ محاسبه شده است و برای سومین ماه متوالی در محدوده رکود قرار دارد.

در بین مؤلفه‌های کمکی، مؤلفه «موجودی محصول نهایی در انبار»، «میزان صادرات کالا» و «انتظارات تولید در ماه آینده» در فروردین ماه پس از تعدیل فصلی نسبت به ماه قبل افزایش داشته است، اما همچنان مؤلفه «میزان صادرات کالا» که معادل ۴۸.۷ محاسبه شده است برای ششمین ماه متوالی در شرایط رکود قرار دارد.

نمودار (۷): وضعیت شاخص مدیران خرید بخش صنعت در سه ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

وضعیت شاخص مدیران خرید در زیر بخش های صنعت در تاریخ فروردین ۱۴۰۴ بر اساس مولفه های ۱۲ گانه در جدول (۵) گزارش شده است.

✓ شامخ کل فعالیت در بخش پوشاک و چرم با عدد ۳۸.۵ بدترین رتبه را بین زیربخش های صنعت داشته است و در بخش صنایع غذایی با عدد ۵۴.۳ بهترین رتبه را (بعد از سایر صنایع) در بین سایر بخش های صنعت داشته است.

✓ در شاخص مقدار تولید محصولات صنایع فرآورده های نفت و گاز با عدد ۴۱.۰ و ماشین سازی و لوازم خانگی با عدد ۵۴.۴ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص میزان سفارشات جدید صنایع کانی غیرفلزی با عدد ۳۳.۸ و چوب، کاغذ و مبلمان با عدد ۵۸.۳ (بعد از سایر صنایع) به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص سرعت انجام و تحویل سفارش وسایل نقلیه و قطعات وابسته با عدد ۴۹.۷ و صنایع نساجی با عدد ۶۲.۲ (بعد از سایر صنایع) به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص موجودی مواد اولیه صنایع نساجی با عدد ۱۸.۸ و صنایع غذایی با عدد ۵۵.۲ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی پوشاک و چرم با عدد ۲۵.۰ و صنایع نساجی با عدد ۶۴.۸ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص قیمت خرید مواد اولیه صنایع فلزی با عدد ۶۹.۸ و پوشاک و چرم با عدد ۹۰.۶ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص موجودی محصول نهایی در انبار صنایع نساجی با عدد ۳۷.۵ و صنایع فلزی با عدد ۶۴.۸ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص میزان صادرات کالا پوشاک و چرم با عدد ۳۵.۷ و ماشین سازی و لوازم خانگی با عدد ۵۵.۹ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص قیمت محصولات تولید شده صنایع نساجی با عدد ۵۳.۶ (بعد از سایر صنایع) و پوشاک و چرم با عدد ۷۸.۱ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص مصرف حامل های انرژی صنایع کانی غیرفلزی با عدد ۳۸.۹ و چوب، کاغذ و مبلمان با عدد ۵۸.۵ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص میزان فروش محصولات صنایع کانی غیرفلزی با عدد ۴۰.۴ و چوب، کاغذ و مبلمان با عدد ۵۶.۳ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

✓ در شاخص انتظارات تولید در ماه آینده پوشاک و چرم با عدد ۴۷.۱ و صنایع نساجی با عدد ۷۰.۱ به ترتیب بدترین و بهترین رتبه را داشته اند.

جدول (۵): شاخص مدیران خرید (شامخ) زیربخش های صنعت (تعدیل فصلی شده)، فروردین ۱۴۰۴

شاخص	صنایع غذایی	صنایع نساجی	پوشاک و چرم	چوب، کاغذ و مبلمان	صنایع فراورده های نفت و گاز	صنایع شیمیایی	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	ماشین سازی و لوازم خانگی	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	سایر صنایع
شامخ کل فعالیت	۵۴.۳	۵۰.۹	۳۸.۵	۵۴.۱	۴۴.۵	۴۸.۲	۵۰.۱	۴۰.۸	۵۲.۱	۴۹.۴	۴۶.۷	۶۰.۰
مقدار تولید محصولات	۵۱.۲	۵۰.۲	۴۲.۸	۵۲.۶	۴۱.۰	۴۹.۷	۵۰.۳	۴۴.۵	۵۳.۹	۵۴.۴	۴۶.۲	۵۲.۶
میزان سفارشات جدید	۵۰.۳	۴۷.۳	۳۵.۸	۵۸.۳	۴۴.۲	۴۷.۸	۵۰.۳	۳۳.۸	۴۷.۶	۴۸.۸	۴۷.۴	۷۹.۳
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۸.۵	۶۲.۲	۵۳.۳	۵۸.۵	۵۸.۵	۵۴.۵	۵۰.۰	۵۱.۵	۵۴.۷	۵۲.۴	۴۹.۷	۷۲.۸
موجودی مواد اولیه	۵۵.۲	۱۸.۸	۴۰.۶	۵۴.۰	۲۹.۴	۴۳.۲	۴۳.۰	۳۹.۳	۵۴.۶	۳۷.۵	۴۱.۷	۵۴.۶
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۶۰.۵	۶۴.۸	۲۵.۰	۴۶.۴	۴۶.۵	۴۴.۷	۵۲.۹	۳۹.۳	۵۳.۵	۴۷.۹	۴۶.۷	۳۳.۳
قیمت خرید مواد اولیه	۸۱.۰	۸۷.۵	۹۰.۶	۸۵.۷	۷۰.۶	۷۷.۲	۷۹.۴	۷۵.۰	۶۹.۸	۷۰.۶	۷۶.۷	۷۵.۰
موجودی محصول نهایی در انبار	۵۸.۰	۳۷.۵	۵۹.۴	۴۶.۴	۴۴.۱	۴۸.۹	۴۱.۰	۵۷.۱	۶۴.۸	۵۰.۰	۵۰.۰	۴۱.۷
میزان صادرات کالا	۴۷.۳	۵۵.۱	۳۵.۷	۴۴.۶	۴۸.۸	۵۰.۹	۴۹.۲	۳۹.۳	۴۷.۵	۵۵.۹	۴۴.۸	۴۶.۷
قیمت محصولات تولید شده	۵۷.۲	۵۶.۳	۷۸.۱	۷۱.۴	۶۴.۷	۶۰.۳	۷۳.۵	۶۴.۳	۵۸.۴	۶۵.۰	۶۶.۷	۵۱.۱
مصرف حامل های انرژی	۴۵.۹	۵۲.۵	۴۹.۷	۵۸.۵	۴۸.۳	۵۳.۰	۴۹.۹	۳۸.۹	۵۱.۰	۵۰.۷	۴۴.۰	۴۴.۱
میزان فروش محصولات	۴۸.۳	۵۵.۲	۴۱.۷	۵۶.۳	۴۶.۰	۴۴.۱	۵۳.۹	۴۰.۴	۴۳.۸	۵۳.۴	۴۷.۲	۵۲.۱
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۵.۲	۷۰.۱	۴۷.۱	۶۶.۹	۵۳.۱	۶۳.۰	۶۳.۳	۶۶.۳	۶۰.۴	۶۸.۲	۵۰.۲	۴۹.۸

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران